

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sodba Pdp 302/2006

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS03519

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 10.3.2006

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: kolektivni delovni spor - volitve v programski svet

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZDSS-1 člen 6, 6/1-d. ZRTVS-1 člen 1, 1/1, 17, 17/6, 17/6-5. ZSDU člen 53.

Besedilo

Jedro:

ZRTVS-1 je podnormiran glede postopka, po katerem zaposleni v javnem zavodu RTV Slovenija izmed sebe volijo člane v programski in nadzorni svet. Čeprav 1. odstavek 1. člena ZSDU glede pravice do kolektivnega sodelovanja pri upravljanju v zavodih napotuje na drug zakon, tudi drugi zakoni ali podzakonski akti tega ne urejajo (npr. ZZ ali KP za kulturne dejavnosti). Kljub temu, programski svet RTV Slovenije nima enake funkcije in pristojnosti kot svet delavcev, sodelovanje delavcev v programskem svetu predstavlja kolektivno uresničevanje pravice do sodelovanja delavcev pri upravljanju, zato je glede na to, da ni predpisov glede volitve članov programskega sveta, najprimerneje in najustrezneje uporabiti določbe, ki se nanašajo na volitve v svet delavcev po ZSDU.

V sporu glede volitev članov programskega sveta je pravilno kot nasprotna udeleženka navedena Volilna komisija RTV Slovenija, saj je glede na to, da je vodila volitve, nosilka pravic in obveznosti v tem sporu.

Spor glede pravilnosti in zakonitosti volitev članov

programskega sveta skladno z določbo 6.d. člena ZDSS-1 spada med kolektivne delovne spore.

Izrek:

Pritožbi se delno ugodi in se izpodbijana sodba v 1. točki izreka delno spremeni tako, da se glasi:

"Razveljavijo se volitve zaposlenih v programski svet RTV

Slovenija z dne 9.1.2006 glede volitve člana, ki zastopa kulturno umetniško dejavnost.

Višji zahtevek se zavrne."

V preostalem delu se pritožba zavrne in se v nespremenjenem delu potrdi izpodbijana sodba sodišča prve stopnje.

Predlagatelj krije sam svoje stroške odgovora na pritožbo.

Obrazložitev:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razveljavilo volitve predstavnikov zaposlenih v programski svet RTV Slovenija z dne 9.1.2006. Nasprotni udeleženki je naložilo, da predlagatelju povrne stroške postopka v znesku 137.973,00 SIT z zakonskimi zamudnimi obrestmi od izdaje sodbe dalje do plačila, v 15 dneh.

Zoper sodbo se pritožuje nasprotna udeleženka, ki pritožbenemu sodišču smiselno predlaga razveljavitev izpodbijane sodbe in zavrženje predloga, podrejeno pa razveljavitev sodbe ter vrnitev

zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje. Meni, da se sodišče pri odločanju v zadevi ne bi smelo opreti na določbo 53. čl.

Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU, Ur.l. RS št. 42/93, 56/2001), saj v konkretnem sporu ne gre za vprašanje

pravilnosti volitev članov sveta delavcev. Volitve predstavnikov delavcev v programski svet RTV Slovenija so bile sicer opravljene na podlagi pravil, ki veljajo za volitve članov sveta delavcev, lahko pa bi bile opravljene tudi na podlagi pravil nekega drugega zakona ali podzakonskega akta. Okoliščina, da so bile volitve opravljene na podlagi ZSDU, sama po sebi ne more vplivati na določitev sodne ali upravne pristojnosti. Vsaj vprašljivo je, ali

obravnavna zadeva res spada v pristojnost delovnega in socialnega

sodišča. Nasprotna udeleženka tudi ocenjuje, da sodišče ni zadosti obrazložilo oz. pojasnilo, ali ima sposobnost biti nosilka pravic in obveznosti v sporu pred delovnim sodiščem, torej ali ji je sploh mogoče priznati položaj nasprotne udeleženke.

V odgovoru na pritožbo predlagatelj predlaga zavrnitev pritožbe in potrditev izpodbijane sodbe, uveljavlja pa tudi stroške odgovora na pritožbo. V zvezi s pristojnostjo delovnega sodišča se sklicuje na 6.d čl. Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1, Ur.l. RS št. 2/2004), v povezavi s 17. čl. Zakona o RTV Slovenija (ZRTVS-1, Ur.l. RS št. 96/2005, 109/2005), iz katerega izhaja, da so trije predstavniki v programskem svetu predstavniki delavcev in da zastopajo interese delavcev. Zato gre v konkretnem sporu za vprašanje sodelovanja delavcev pri upravljanju, kar posledično pomeni, da je za odločanje pristojno delovno sodišče. ZRTVS-1 (in ne zakon o zavodih) kot specialni predpis določa tri

oblike sodelovanja delavcev pri upravljanju, in sicer svet delavcev, predstavnike v programskem svetu in predstavnike v nadzornem svetu. Neposredno izvolitev predstavnikov delavcev ureja ZSDU le v primerih volitev v svet delavcev, to pa za volitve delavcev v programski svet določa tudi ZRTVS-1, torej se tudi za te volitve lahko uporabljajo določbe o volitvah v svet delavcev. Ugovori nasprotne udeleženke o uporabi drugega zakona, ki ureja volitve, so neutemeljene, kar predlagatelj v odgovoru na pritožbo tudi konkretnije pojasnjuje. Nazadnje tudi navaja, da je nasprotna udeleženka v tem sporu lahko le volilna komisija. Pri tem se sklicuje na ustaljeno sodno prakso.

Pritožba je delno utemeljena.

Sodišče druge preizkusi sodbo sodišča prve stopnje v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa pazi po uradni dolžnosti na nekatere od bistvenih kršitev določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 8., 11., 12. in 14. tč. 2. odst. 339. čl. ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava (2. odst. 350. čl. ZPP v povezavi z 19. čl. ZDSS-1).

Ob takšnem preizkusu pritožbeno sodišče ne ugotavlja utemeljenosti pritožbenih razlogov na katere pazi po uradni dolžnosti, niti razlogov, ki jih nasprotna udeleženka izrecno uveljavlja v pritožbi.

Nasprotna udeleženka najprej uveljavlja bistveno kršitev določb postopka po 4. tč. 2. odst. 339. čl. ZPP, češ da je delovno sodišče odločilo o tožbenem zahtevku, za kar pa ni pristojno. S tem v zvezi v pritožbi govori najprej o tem, da gre v sporu celo za pomanjkanje sodne pristojnosti, kar naj bi pomenilo, da odločanje o zahtevku sploh ne spada v sodno pristojnost, in kar bi predstavljalo bistveno kršitev določb postopka po 3. tč. 2.

odst. 339. čl. ZPP. Iz nadaljevanja pritožbe vendarle ne izhaja, da se sklicuje prav na to bistveno kršitev določb postopka, saj ne pojasni, da naj bi šlo v konkretni zadevi za spor, ki sploh ne sodi v sodno pristojnost in govori o stvarni nepristojnosti delovnega sodišča. Na bistveno kršitev določb postopka po 3. tč. 2. odst. 339. čl. ZPP sicer pritožbeno sodišče pazi že po uradni dolžnosti, vendar te kršitve ne ugotavlja. Evidentno je, da je v volilnih postopkih sodno varstvo zagotovljeno.

Neutemeljene so tudi pritožbene navedbe v zvezi z nepristojnostjo delovnega sodišča v konkretni zadevi. Sodišče prve stopnje je pravilno izhajalo iz določb ZRTVS-1 o oblikovanju programskega sveta RTV Slovenija, ki ga sestavlja 29 članov, od katerih je večina članov imenovana, nekateri pa tudi izvoljeni, pri čemer v postopkih imenovanj oz. izvolitve sodelujejo različne institucije oz. zaposleni, kar že samo po sebi (in v pomanjkanju konkretnjše normativne ureditve v ZRTVS-1) predpostavlja tudi različne postopke in pristojnosti za uveljavljanje nezakonnosti v zvezi z imenovanji oz. izvolitvami posameznih članov programskega sveta.

Takšna situacija pa ni nezakonita. Predvideni postopki imenovanja oz. izvolitev članov programskega sveta so, kot navedeno, različni in potekajo po različnih pravilih, pred različnimi organi.

V konkretni zadevi je pomembno, da iz 5. alineje 6. odst. 17. čl. ZRTVS-1 izhaja, da tri člane programskega sveta izvolijo izmed sebe zaposleni v RTV Slovenija na neposrednih volitvah tako, da so zastopane informativna dejavnost, kulturno-umetniška dejavnost in tehnika. Postopek izvolitve teh članov izmed zaposlenih v RTV Slovenija ni opredeljen v ZRTVS-1, kar lahko štejemo tudi kot

pomanjkljivost zakona. Ne glede na to pa je mogoče v zvezi s tričlansko zastopanostjo zaposlenih v programskem svetu RTV Slovenija ugotoviti, da le-ta predstavlja eno od oblik kolektivnega uresničevanja pravice delavcev do sodelovanja pri upravljanju, tako kot sodelovanje zaposlenih v RTV Slovenija v nadzornem svetu (26. čl. ZRTVS-1) in svetu delavcev (25. čl. ZRTVS-1).

ZRTVS-1 le v zvezi s svetom delavcev javnega zavoda RTV Slovenija natančno določa, da ta svet deluje v skladu z ZSDU razen, kadar so s tem zakonom in statutom posamezna vprašanja urejena drugače.

Le pri svetu delavcev javnega zavoda RTV Slovenija se torej ZRTVS-1 neposredno sklicuje na ZSDU, kar pomeni, da tudi volilni postopki v svet delavcev potekajo neposredno po ZSDU (saj na drugi strani tudi ZRTVS-1 in statut zavoda o tem nimata posebnih določb).

Kot navedeno pa je ZRTVS-1 podnormiran v zvezi z opredelitvijo tega, po kakšnem postopku zaposleni v javnem zavodu RTV Slovenija izmed sebe volijo člane v programski in nadzorni svet. Tudi nekega drugega zakona, ki bi kolektivno pravico do sodelovanja pri upravljanju v zavodih določal (in na kar napotuje 1. odst. 1. čl. ZSDU) ni, saj tudi Zakon o zavodih (ZZ, Ur.l. RS št. 12/91 - 36/2000) ne določa ničesar in v 5. čl. le napotuje na ureditev v zakonu in kolektivni pogodbi. Tudi Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (Ur.l. RS št. 45/94 - 64/2001) ne določa ničesar. Čeprav programski svet RTV Slovenije nima enake funkcije in pristojnosti kot svet delavcev, je vendarle potrebno ugotoviti,

da sodelovanje delavcev v programskem svetu predstavlja kolektivno uresničevanje pravice sodelovanja delavcev pri upravljanju, zaradi česar je ob izostanku drugih norm za volitve treh članov izmed zaposlenih v RTV Slovenija (tudi avtonomne norme tega ne določajo) najustreznejše in najprimernejše uporabiti določbe, ki se nanašajo na volitve v svet delavcev po ZSDU.

Takšno je očitno tudi tolmačenje nasprotno udeleženke, saj je tudi sama vodila postopek volitev izmed zaposlenih v skladu z ZSDU. Prav glede na navedeno je sodišče prve stopnje pravilno sprejelo svojo pristojnost za odločanje v tem sporu in pri tem (glede na uporabo ZSDU) izhajalo tudi iz 53. čl. ZSDU, ki določa, da v primeru bistvenih kršitev postopka volitev, ki so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost volitev, predlagatelji in kandidati za člane delavcev lahko zahtevajo v 8 dneh na pristojnem sodišču razveljavitev volitev. Pristojnost za odločanje delovnega sodišča v tem sporu je določena v 6.d čl. ZDSS-1, po katerem je delovno sodišče pristojno za odločanje v kolektivnem delovnem sporu o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Predlagatelj v tem delovnem sporu je kot nasprotno udeleženko pravilno navedel Volilno komisijo RTV Slovenija, saj je prav ta nosilka pravic in obveznosti v konkretnem sporu, glede na to, da je vodila postopek volitev, spor pa je ravno o tem. Nasprotna udeleženka v konkretnem sporu glede na naravo tega spora ne more biti neka druga oseba oz. drug organ, saj v razmerju, o katerem se v konkretnem sporu odloča, le-ti niso nosilci pravic in obveznosti. To velja tudi za RTV Slovenija, glede na to, da volitev ni izvedel ta javni zavod.

Pritožbeno sodišče pa iz razlogov, na katere ob reševanju pritožbe pazi po uradni dolžnosti, ugotavlja, da je sodišče prve stopnje delno zmotno uporabilo materialno pravo s tem, ko je razveljavilo volitve predstavnikov zaposlenih v programski svet RTV Slovenija v celoti. 53. čl. ZSDU namreč določa, da sodišče razveljavi volitve le v primeru bistvenih kršitev postopka volitev, ki so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost volitev. V konkretni zadevi so bistvene kršitve postopka volitev (glede na dejstvo, ki ga nasprotna udeleženka v pritožbi ne izpodbija - da je na volitvah neupravičeno sodeloval pomočnik generalnega direktorja RTV Slovenija B. B. in da na volitvah ni mogel sodelovati M. D.) vplivale oz. lahko vplivale le na zakonitost in pravilnost volitev zaposlenega v RTV Slovenija, ki zastopa kulturno-umetniško dejavnost. Le v tem segmentu volitev je prišlo do tega, da je izvoljena kandidatka N. B.-Ž. prejela 410 glasov, drugouvrščeni kandidat M. D. pa 409 glasov, kar pomeni, da bi le v zvezi s tem ugotovljena kršitev postopka volitev lahko vplivala na zakonitost in pravilnost volitev. V ostalih primerih rezultat volitev ni bil tako tesen in tudi izvedba volitev brez sodelovanja B. B. in ob sodelovanju M. D. ne bi prinesla drugačnega rezultata, torej ne bi vplivala na izvolitev T. P. kot zastopnice informativne dejavnosti in T. Z., kot zastopnika tehnike.

Glede na to je pritožbeno sodišče delno poseglo v odločitev sodišča prve stopnje in v skladu s 358. čl. ZPP delno spremenilo odločitev sodišča v 1. točki izreka tako, da je razveljavilo le volitve zaposlenih, ki se nanašajo na člana, ki zastopa kulturno-umetniško dejavnost. Višji zahtevek (torej zahtevek za razveljavitev volitev zaposlenih, ki zastopajo tudi informativno

dejavnost in tehniko) je zavrnilo.

Navedena sprememba ni vplivala na drugačno odločitev o stroških

postopka, saj kljub delni zavrnitvi zahtevka zaradi tega niso

nastali posebni stroški (3. odst. 154. čl. ZPP). Odločitev o

pritožbenih stroških je odpadla, ker jih nasprotna udeleženka ni

priglasila, predlagatelj pa krije sam svoje stroške odgovora na

pritožbo, saj odgovor ni bil potreben in ni pripomogel k

odločitvi pritožbenega sodišča (1. odst. 155. čl. ZPP). Glede

tega tudi ni mogoče upoštevati razlogovanja predlagatelja, da naj

bi mu stroški odgovora na pritožbo pripadali zato, ker je

nasprotna udeleženka za pripravo pritožbe angažirala celo

Inštitut za delo pri Pravni fakulteti.

Zveza:

ZDSS-1 člen 6, 6/1-d. ZRTVS-1 člen 1, 1/1, 17, 17/6, 17/6-5. ZSDU
člen 53.